

Sygn.akt III AUa 695/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie: SA Teresa Suchcicka

SA Marek Szymanowski

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 grudnia 2018 r. w B.

sprawy z odwołania J. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 sierpnia 2018 r. sygn. akt IV U 681/18

oddala apelację.

SSA Teresa Suchcicka SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Marek Szymanowski

Sygn. akt III AUa 695/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z 19 marca 2018 r., wydaną na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1383) oraz ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 664), odmówił J. H. prawa do emerytury pomostowej. Organ rentowy wyjaśnił, że odwołujący nie spełnił podstawowego wymogu jej przyznania, ponieważ po 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy.

J. H. złożył odwołanie od tej decyzji. Zaznaczył, że organ rentowy wadliwie ustalił stan faktyczny, bo spełnił on wszystkie wymagane ustawą warunki, gdyż w okresie od 19 stycznia 2018 r. do 31 stycznia 2018 r. wykonywał pracę na regularnej linii autobusowej w transporcie publicznym. Praca ta była wykonywana w pełnym etacie, ciągle, przez cały okres wskazany w świadectwie pracy. Ponadto w ustawie brak jest jakiegokolwiek wzmianki, że warunkiem przyznania świadczenia jest wykonywanie pracy po 31 grudnia 2008 r. w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy przez konkretnie wyznaczony okres. Odwołujący zaznaczył, że w całej swojej karierze zawodowej przepracował w szczególnych warunkach ponad 25 lat.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 16 sierpnia 2018 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. H. od 1 lutego 2018 r. prawo do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy ustalił, że od 18 stycznia 2018 r. do 31 stycznia 2018 r. odwołujący J. H. świadczył pracę kierowcy autobusu w transporcie publicznym w pełnym wymiarze czasu pracy na rzecz pracodawcy M. P., prowadzącego usługi przewozowe autobusem. Odwołujący otrzymywał minimalne wynagrodzenie.

Sąd Okręgowy odwołał się do art. 4 i art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 664), które określają przesłanki przyznania prawa do emerytury pomostowej. Wskazał, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową, w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 tej ustawy jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. Natomiast w przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy, brak jest podstaw prawnych do przyznania prawa do emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze dziś nie może być tak kwalifikowany (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 2012 r., II UK 164/11).

Sąd odwołał się ponadto do art. 3 ust. 1 i ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, które zawierają definicję prac w szczególnych warunkach i definicję prac o szczególnym charakterze. Wskazał, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 (art. 3 ust. 4 ustawy), a za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (art. 3 ust. 5 ustawy). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 3 ust. 7 cyt. ustawy). Sąd stwierdził, że w myśl art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1 (prawo do emerytury), za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 tego przepisu, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepisy te to rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd za bezsporne przyjął, że J. H. ukończył 60 lat oraz legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym 31 lat, 9 miesięcy i 25 dni i stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat, 11 miesięcy i 1 dzień. Na dzień złożenia wniosku o świadczenie odwołujący nie pozostawał także w zatrudnieniu z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy. Sąd stwierdził, że sporna jest jedynie przesłanka wynikająca z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem to, czy odwołujący po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Organ rentowy nie kwestionował co do zasady samego świadczenia

pracy przez odwołującego w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, lecz twierdził, że okres pracy odwołującego jest zbyt krótki, gdyż nie stanowi nawet pełnego miesiąca pracy, a zatem nie może stanowić kontynuacji zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu Ustawy o emeryturach pomostowych).

Sąd nie zgodził się ze stanowiskiem organu rentowego. W jego ocenie literalna wykładnia przepisu art. 4 ustęp 6 ustawy wskazuje, że ustawodawca nie określił minimalnego okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Sąd podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 25 października 2016 r. (II UK 373/15), z którego wynika, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje takiej osobie, która oprócz spełnienia innych warunków, wykazuje okres pracy w warunkach szczególnych. Długość tego okresu pracy może być różna, w zależności od tego, czy pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych ubezpieczony wykonywał po 31 grudnia 2008 r., czy tylko wcześniej. W pierwszym przypadku wystarczy jakikolwiek okres takiej pracy, a w drugim – konieczne jest wykazanie co najmniej 15-letniego jej okresu. Nie jest więc tak, że dla nabycia prawa do tego świadczenia wystarczające jest wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, niezależnie od tego, czy może być ona tak kwalifikowana w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd uznał, że w okresie od 18 stycznia 2018 r. do 31 stycznia 2018 r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę określoną w załączniku 2 pkt 8, tj. prace kierowców autobusów, trolejbusów oraz motorniczych tramwajów w transporcie publicznym. Odwołujący świadczył wówczas pracę kierowcy autobusu w transporcie publicznym w pełnym wymiarze czasu pracy. Ten okres zatrudnienia wraz z uznanymi przez organ rentowy okresami pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS pozwalały Sądowi na ustalenie, że odwołujący spełnił wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie świadczenia, a wydana w tym przedmiocie decyzja przez organ rentowy była wadliwa. Sąd przyjął zatem, że J. H. spełnił wszystkie przesłanki do przyznania emerytury pomostowej, dlatego, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego przyznał odwołującemu prawo do emerytury pomostowej od 1 lutego 2018 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. złożył apelację od tego wyroku. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 4 pkt 6 w związku z art. 3 ust. 1 i 4 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 664 ze zm.) przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w twierdzeniu, że odwołujący spełnia określone w art. 4 warunki do nabycia świadczenia, mimo że z okoliczności sprawy wynika, że po 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 powołanej ustawy,
2. naruszenie przepisów postępowania cywilnego w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 382 oraz art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez wydanie wyroku z pominięciem zgromadzonego materiału dowodowego, prowadzące do uznania spełnienia przez wnioskodawcę warunków nabycia emerytury pomostowej.

Organ rentowy powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 15 stycznia 2013 r. (I UK 448/12), z którego wynika, że po 31 grudnia 2008 r. praca w szczególnych warunkach musi być wykonywana co najmniej 1 miesiąc, mimo że ustawodawca nie zakreślił ram czasowych wykonywania prac w szczególnych warunkach. Wskazując na te zarzuty, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania bądź o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji nie naruszył przepisów prawa procesowego, gdyż mając na względzie zasadę swobodnej oceny dowodów dokonał prawidłowych i zgodnych z treścią materiału dowodowego ustaleń faktycznych. Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy oraz rozważania prawne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999 Nr 24 poz. 776; wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720).

W ocenie Sądu drugiej instancji za niezasadny należy uznać zarzut organu rentowego o naruszeniu przez Sąd pierwszej instancji art. 382 oraz art. 316 § 1 w zw. z art. 391 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego (zwanego dalej „k.p.c.”) poprzez wydanie wyroku z pominięciem zgromadzonego materiału dowodowego. Po pierwsze, należy wskazać, że powołany w apelacji art. 382 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. dotyczy postępowania przed Sądem drugiej instancji. Zgodnie zaś z art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy Sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Po drugie, Sąd pierwszej instancji poddał wnikliwej ocenie cały materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie i na jego podstawie wydał zaskarżony wyrok. Ponadto organ rentowy nie wskazał w apelacji, jakie Sąd pierwszej instancji pominął dowody przy wyrokowaniu. To zaś czyni niemożliwym szczegółowe odniesienie się do tego zarzutu.

Zadaniem Sądu Okręgowego było ustalenie, czy J. H. spełnia wszystkie warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury pomostowej przewidziane w ustawie z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 664). Te warunki określają art. 4 i art. 49 ustawy. Zgodnie z treścią art. 4 tej ustawy, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 Ustawy o emeryturach i rentach z FUS; 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych; 7) nastąpiło rozwiązanie z nim stosunku pracy. W myśl art. 49 ww. ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Poza sporem w niniejszej sprawie pozostawało, że J. H. urodził się po 31 grudnia 1948 r., ukończył 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 31 lat, 9 miesięcy i 25 dni oraz okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat, 11 miesięcy i 1 dzień, przed 1 stycznia 1999 r. J. H. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, a także rozwiązał stosunek pracy.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia było, czy odwołujący spełnia warunek wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 4 pkt 6 ustawy). W szczególności spór sprowadzał się do wyjaśnienia, czy okres zatrudnienia odwołującego w zakładzie Usługi Przewozowe (...) od 19 stycznia 2018 r. do 31 stycznia 2018 r. w rozmiarze 13 dni, na stanowisku kierowcy autobusu w transporcie publicznym można zakwalifikować jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 tej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają

przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Ustęp 3 tego przepisu stanowi, że prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Do prac o szczególnym charakterze zaliczają się m.in. prace kierowców autobusów, trolejbusów oraz motorniczych tramwajów w transporcie publicznym, które zostały wymienione w pozycji 8 Wykazu prac o szczególnym charakterze, stanowiącego załącznik nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego - wbrew twierdzeniom organowi rentowemu - okres wykonywania przez J. H. pracy na stanowisku kierowcy autobusu w transporcie publicznym w firmie Usługi Przewozowe (...) należy uznać za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Z treści świadectwa pracy z 31 stycznia 2018 r., wydanego przez pracodawcę, wynika, że od 19 stycznia 2018 r. do 31 stycznia 2018 r. J. H. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy autobusu w transporcie publicznym.

Niewątpliwie tego rodzaju praca jest wymieniona pod pozycją 8 Wykazu prac o szczególnym charakterze, stanowiącym załącznik nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy nie kwestionował w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji ani w postępowaniu apelacyjnym wiarygodności tego dokumentu, nie kwestionował więc warunków, w jakich pracował odwołujący i charakteru pracy, jaką wykonywał w spornym okresie. Prezentował jednak stanowisko, że po 31 grudnia 2008 r. do stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze może zostać zaliczony jedynie okres pracy w takich warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, jeżeli taka praca była wykonywana przez co najmniej miesiąc.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska organu rentowego. Podziela punkt widzenia Sądu pierwszej instancji, że literalna wykładnia art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych nie wskazuje, aby ustawodawca określił minimalny okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, jaki powinien przypadać po 31 grudnia 2008 r., w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zgadza się z przywołanym przez Sąd Okręgowy stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z 25 października 2016 r. (II UK 373/15), w którym Sąd Najwyższy wskazał, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje takiej osobie, która oprócz spełnienia innych warunków, wykazuje okres pracy w warunkach szczególnych (lub o szczególnym charakterze). Długość tego okresu pracy może być różna, w zależności od tego, czy pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych ubezpieczony wykonywał po 31 grudnia 2008 r., czy tylko wcześniej. W pierwszym przypadku wystarczy jakikolwiek okres takiej pracy, a w drugim – konieczne jest wykazanie co najmniej 15-letniego jej okresu. Nie jest więc tak, że dla nabycia prawa do tego świadczenia wystarczające jest wykonywanie pracy w warunkach szczególnych (lub o szczególnym charakterze), niezależnie od tego, czy może być ona tak kwalifikowana w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Najwyższy w ww. orzeczeniu odnosi się do prac wykonywanych w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, ale zaprezentowane stanowisko dotyczy również prac o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy. Niewątpliwie zatem, zarówno z literalnego brzmienia art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, jak i z ww. orzeczenia Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że brak jest jakiegokolwiek kryterium czasu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, warunkującego zakwalifikowanie tego okresu zatrudnienia jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po 31 grudnia 2008 r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W świetle powyższego, nie można zgodzić się z organem rentowym, że wykonywanie przez odwołującego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnym charakterze przez okres 13 dni nie spełnia kryterium stażu pracy o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd Apelacyjny nie podziela w

tym zakresie stanowiska organu rentowego, prezentowanego zarówno w odpowiedzi na odwołanie, jak i w apelacji, że warunkiem zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze okresu zatrudnienia przypadającego po 31 grudnia 2008 r., jest wykonywanie zatrudnienia w takich warunkach przez okres co najmniej jednego miesiąca.

Organ rentowy powoływał się na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z 15 stycznia 2013 r. sygn. akt I UK 448/12. W wyroku tym Sąd Najwyższy stwierdził, że: „Z wykładni art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych wynika obowiązek zaliczania do okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2008 r. Artykuł ten zawiera dodatkowe warunki, aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana przed 1 stycznia 1999 r. oraz po 31 grudnia 2008 r., jednak nie określa ram czasowych odnośnie stażu 15 lat pracy w tych warunkach. Ten okres 15 lat może więc dotyczyć całego okresu ubezpieczenia, jednak co najmniej jeden miesiąc musi przypadać przed 1 stycznia 1999 r. oraz jeden miesiąc po 31 grudnia 2008 r. Także z art. 49 ustawy wynika, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, jeżeli spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; oraz w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Skoro więc nawet niewykonywanie pracy w pewnych wypadkach po 31 grudnia 2008 r. może uprawniać do emerytury pomostowej, to tym bardziej do 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach można uwzględnić okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed tą datą”.

Analizując niniejszą sprawę, należy wskazać, że odnosi się ona do innego stanu faktycznego niż rozpoznawana przez Sąd Najwyższy. Przedmiotem sporu w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy było ustalenie, czy 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze może dotyczyć także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2008 r. W rozpoznawanej sprawie spór dotyczy okresu trwania pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej po 31 grudnia 2008 r. Ponadto Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę nie jest związany poglądem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w sprawie sygn. akt I UK 448/12.

W myśl art. 3 ust. 5 ustawy o emeryturach pomostowych, wymogiem pozwalającym na uznanie wykonywania przez pracownika prac, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3, jest ich wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy. Wymaganie to jest związane z czasem narażenia pracownika na wpływ czynników ryzyka wymienionych w tym ostatnim przepisie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 22 lipca 2013 r., III UK 106/12).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, uwzględnienie do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia na stanowiskach wymienionych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych nie zależy od tego, przez jaki okres po 31 grudnia 2008 r., tj. liczbę dni, miesięcy, czy lat praca była wykonywana, lecz od okoliczności i warunków jej wykonywania. Stawianie przez organ rentowy dodatkowych wymogów koniecznych do uzyskania prawa do emerytury pomostowej nieprzewidzianych w ustawie, tj. okresu świadczenia pracy w warunkach szczególnych, jest nieuprawnione i świadczy o stosowaniu przez organ rentowy zawężającej wykładni prawa.

Reasumując zatem, wbrew zarzutom organu rentowego, Sąd Okręgowy dokonał właściwej oceny spełnienia przez odwołującego spornej przesłanki z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, a w rezultacie zasadnie stwierdził, że po 31 grudnia 2008 r. J. H. wykonywał pracę o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 Ustawy o emeryturach pomostowych. Należy zatem przyjąć za Sądem Okręgowym, że odwołujący spełnił wszystkie wymagane do uzyskania prawa do emerytury pomostowej przesłanki określone w art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

W tym stanie rzeczy apelacja podlegała oddaleniu, na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Teresa Suchcicka SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Marek Szymanowski